

PEMBANGUNAN MODUL BACAAN EKSTENSIF BAGI MURID SEKOLAH RENDAH: SATU ANALISIS KEPERLUAN

Azizah Arsad, Dahlia Janan*

Fakulti Bahasa dan Komunikasi, Universiti Pendidikan Sultan Idris, Tanjong Malim, Perak,
MALAYSIA

Email*: dahlia@fbk.upsi.edu.my

Received: 21 March 2022; Accepted: 9 May 2022; Published: 30 June 2022

ABSTRAK

Membaca merupakan kemahiran asas yang perlu dikuasai dalam proses pembelajaran. Kegiatan membaca secara ekstensif melalui Program Nadi Ilmu Amalan Membaca (NILAM) dijalankan di luar bilik darjah pada waktu sengang dengan memberikan imuniti kepada pembaca untuk memilih bahan bacaan yang disukai. Oleh kerana masalah membaca masih berlaku dalam kalangan murid sekolah rendah, maka perancangan yang sesuai perlu untuk mengurangkan kadar celik huruf dalam kalangan rakyat Malaysia. Kajian ini menggunakan Pendekatan Reka Bentuk dan Pembangunan (DDR). Model ADDIE dipilih sebagai model sandaran. Tujuan fasa analisis keperluan ini dijalankan adalah untuk mengenal pasti keperluan terhadap pembangunan modul bacaan ekstensif bagi murid sekolah rendah. Penyelidik telah menggunakan kaedah temu bual dan analisis dokumen dalam fasa ini. Kaedah temu bual separa struktur diaplikasi terhadap tujuh orang pakar iaitu pegawai Bahagian Sumber dan Teknologi Pendidikan, Guru Perpustakaan dan Media (GPM) Cemerlang, Ikon GPM, GPM dan guru mata pelajaran Bahasa Melayu yang melaksanakan Program NILAM. Kajian ini dijalankan dengan menggunakan kaedah kualitatif iaitu temu bual yang dianalisis secara tematik dengan membuat transkripsi, perekodan serta dianalisis menggunakan perisian Atlas-ti 9. Analisis dokumen pula dilakukan terhadap 30 buah buku rekod NILAM yang digunakan oleh murid semasa melaksanakan program NILAM. Hasil dapatan yang diperoleh menunjukkan bahawa penyelidik berjaya mendapatkan kesepakatan pakar dalam membangunkan modul bacaan ekstensif. Pembangunan ini diharap berupaya meningkatkan kemahiran murid sekolah rendah membaca pelbagai bahan bacaan dan mengaplikasi penggunaan teknologi semasa membaca. Pendedahan terhadap pelbagai bahan bacaan selain bahan bercetak boleh membantu murid mempertingkatkan kemahiran membaca, menambah pengetahuan serta meningkatkan tabiat membaca.

Kata kunci: *bacaan ekstensif, program NILAM, analisis keperluan, tabiat membaca*

ABSTRACT

Reading is a basic skill that needs to be mastered in the learning process. Extensive reading activities through the Nadi Ilmu Amalan Membaca (NILAM) Program are conducted outside the classroom at leisure by giving readers immunity to choose their preferred reading material. As reading problems still occur among primary school students, appropriate planning is necessary to reduce the literacy rate among Malaysians. This study uses the Design and Development Approach (DDR) and ADDIE model is selected as the backup model. The purpose of this needs analysis phase is to identify the needs for the development of Extensive Reading Modules for primary school students. Researchers have used interview and document analysis methods in this phase. The semi-structured interview method was conducted with seven experts namely officers of the Educational Resources and Technology Division, Excellent Library and Media Teacher (GPM), GPM Icon, GPM and Malay language subject

teachers who implement the NILAM Program. This study was conducted using a qualitative method. The interview data was analysed thematically by transcription, recording, and analysed using Atlas-ti 9 software. Document analysis was done on 30 NILAM record books used by students during the NILAM program. The results obtained showed that the researchers managed to obtain expert consensus in developing extensive reading module. This development is expected to be able to improve the skills of primary school students to read various reading materials and apply the use of technology while reading.

Exposure to various reading materials other than printed materials can help students improve reading skills, increase knowledge, and improve reading habits.

Keywords: *extensive reading, NILAM program, needs analysis, reading habits*

PENGENALAN

Pemupukan budaya membaca memberikan kesan yang besar dalam kehidupan manusia terutamanya dari aspek pendidikan jika dilaksanakan secara berterusan (Anis Farhana Mohd Kassim, 2019). Kegiatan membaca juga dilihat sebagai kemahiran yang perlu dikuasai dalam proses pembelajaran dan kehidupan manusia (Hortiales et al., 2017) serta berfungsi untuk mengembangkan ekonomi individu dan negara (UNESCO, 2017)(UNESCO, 2017). Justeru, kegiatan membaca dijadikan agenda utama oleh Kementerian Pendidikan Malaysia melalui sistem pendidikan negara. Walaupun aktiviti dan program membaca yang telah dijalankan dilihat kurang berkesan (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2019), namun usaha-usaha tetap dijalankan secara berterusan melalui Program Galakan Membaca iaitu melalui program Dekad Membaca Kebangsaan (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2019).

Masalah membaca dalam kalangan murid sekolah menengah sering menjadi topik utama dalam bidang pendidikan (Adenan Ayob, 2017), maka perancangan dan pelan pendidikan yang berkesan perlu untuk menempuh cabaran secara global (Ajmain @ Jima'ain et al., 2019). Berdasarkan dapatan ini, pengkaji mendapati terdapat keperluan untuk memupuk amalan membaca melalui aktiviti membaca secara ekstensif yang dijalankan melalui Program membaca di sekolah iaitu program Nadi Ilmu Amalan Membaca (NILAM). Pembangunan modul bacaan ekstensif untuk digunakan semasa melaksanakan program NILAM merupakan panduan pembacaan untuk membantu murid sekolah rendah mempelbagai bahan dan medium pembacaan selaras dengan Revolusi Industri 4.0. Pembangunan modul bacaan ini juga secara tidak langsung menyokong Dasar Galakan Membaca (Perpustakaan Negara Malaysia, 2013).

Selanjutnya, pembangunan modul bacaan ekstensif juga mengambil kira hasil dapatan kajian interim yang masih tidak memberangsangkan (Perpustakaan Negara Malaysia, 2014). Laporan kajian yang dijalankan untuk meninjau sejauh mana tahap pembacaan rakyat Malaysia adalah melalui Kajian Interim Tabiat Membaca Rakyat Malaysia telah dijalankan pada tahun 1997 melalui *Frank Small & Associates*. Seterusnya, Kajian Interim dijalankan pada tahun 2014 oleh Perpustakaan Negara secara atas talian pula menunjukkan peningkatan jumlah purata bahan bacaan rakyat Malaysia iaitu 15 buah buku setahun (Perpustakaan Negara Malaysia, 2014). Walaupun kadar celik huruf dalam kalangan rakyat Malaysia telah meningkat kepada 94.94% (Huebler & Lu, 2013)(Huebler & Lu, 2013), namun jumlah ini menunjukkan Malaysia masih ketinggalan berbanding negara lain di dunia. Oleh yang demikian, usaha untuk

meningkatkan pencapaian literasi perlu terus dilaksanakan dengan merangka pelbagai program secara berterusan.

Selain itu, modul bacaan ekstensif mendukung pelaksanaan program Dekad Membaca Kebangsaan (2021-2030) yang dilancarkan secara rasmi pada 13 Februari 2020 melalui slogan 'Malaysia Membaca'. Modul bacaan ekstensif memfokuskan penglibatan murid sekolah rendah sahaja manakala sasaran Dekad Membaca Kebangsaan lebih menyeluruh di semua peringkat golongan dan usia pembaca iaitu bermula daripada murid prasekolah, sekolah rendah, sekolah menengah, pusat pengajian tinggi serta masyarakat umum. Terdapat enam elemen yang ditekankan dalam Dekad Membaca Kebangsaan termasuklah kepelbagaian program, pembangunan prasarana dan aktiviti membaca, pesta buku sebagai destinasi perbukuan masyarakat, pembangunan pembacaan dalam kalangan remaja dan kanak-kanak, capaian buku digital atau e-buku serta pendidikan sepanjang hayat (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2019).

Oleh kerana kegiatan membaca mempunyai hubungan yang erat dengan literasi, maka pembangunan modul bacaan ekstensif juga mengabungkan pembelajaran individu dengan matlamat untuk membolehkan mereka mencapai tujuan pembelajaran dan mengembangkan lagi potensi diri secara berkesan (UNESCO, 2019). Melalui literasi, murid berupaya untuk mengenal pasti, memahami, mentafsir, melakukan sesuatu, berkomunikasi dan mengira dengan menggunakan bahan bercetak dan bertulis yang melibatkan pelbagai konteks. Literasi yang baik dapat dicapai melalui pelaksanaan aktiviti, usaha dan pemantauan secara berterusan serta penambahbaikan program-program yang telah sedia ada. Bagi mencapai matlamat Malaysia Membaca, kegiatan membaca secara ekstensif melalui modul bacaan ekstensif dilihat sebagai satu usaha yang sangat sesuai. Kegiatan membaca secara ekstensif menepati matlamat SDG4 iaitu pembelajaran sepanjang hayat melalui pendidikan inkulsif, berkualiti dan saksama bagi semua lapisan masyarakat (Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, 2015).

Sejajar dengan Akta Bahasa Kebangsaan (1963/1967), pelaksanaan kegiatan secara ekstensif di sekolah perlu dijalankan secara berterusan dan diinovasikan menggunakan pendekatan yang sesuai bagi memperoleh hasil yang lebih baik untuk dijadikan amalan sepanjang hayat (Mikeladze, 2014; Wan Zah Wan Ali et al., 2005). Modul bacaan ekstensif menjadi panduan kepada murid untuk menjalankan kegiatan membaca di luar bilik darjah serta dilaksanakan oleh murid mengikut keinginan dan gaya mereka sendiri (Krahnke & Krashen, 2009). Murid akan memilih bahan bacaan yang disukai sehingga menjadikan aktiviti membaca memperoleh kesan yang positif (S. Krashen, 2016). Pendapat Krashen (2016) disokong oleh Collett (2018) yang mengatakan bahawa buku-buku yang menarik perlu disediakan ketika kegiatan membaca untuk menarik minat murid dan menjadikan aktiviti membaca lebih berkesan. Kesannya, pembaca berupaya mengaplikasi pengetahuan melalui bacaan dalam setiap aktiviti yang dilakukan oleh mereka apabila mereka seronok membaca bahan yang digemari (Tuma & Pratt, 1982).

Objektif modul bacaan ekstensif yang menggalakkan murid membaca bahan bacaan selain buku fiksyen juga selari dengan dapatan kajian Hiang (2007) yang menunjukkan bahawa

bahan bacaan selain buku pelajaran juga boleh mendatangkan keseronokan dan membantu pembaca berkongsi pengalaman serta menyelesaikan masalah dengan lebih berkesan. Murid juga akan mendapat pelbagai faedah secara tidak sedar (Krashen, 2016) iaitu meningkatkan kosa kata, motivasi, kefahaman teks, kelancaran membaca serta membantu kecekapan berbahasa dalam kalangan murid-murid (Al-Muslim Mustapa, 2018). Pengetahuan murid juga akan bertambah apabila membaca bahan kegiatan jual beli, keluarga, pengalaman seharian, fiksyen dan sebagainya (Krashen, 2009).

Kajian pembangunan modul bacaan ekstensif juga menekankan penggunaan teknologi dalam kegiatan membaca. Modul bacaan ekstensif membantu murid menggunakan teknologi dan media dalam kegiatan membaca kerana penggunaan teknologi serta kegiatan membaca secara atas talian memudahkan perkongsian maklumat dengan lebih cepat, memudahkan komunikasi dan perkongsian serta menjimatkan kos (Firima Zona Tanjung et al., 2017). Kenyataan ini disokong oleh Mikeladze (2014) yang mengatakan bahawa sumber seperti bahan bercetak dan media mampu membekalkan pengetahuan kepada murid-murid melalui aktiviti membaca.

Seterusnya, modul bacaan ekstensif dibangunkan untuk membantu pelaksanaan program NILAM. Ini adalah kerana program NILAM berupaya melahirkan pembaca tegar (Wan Ah et al., 2005) walaupun dapatan Noraien Mansor (2017) menunjukkan bahawa tabiat membaca dalam kalangan murid menerusi program NILAM adalah sangat membimbangkan serta berada pada tahap yang rendah. Berdasarkan kenyataan tersebut, Wan Zah et al., (2005) mengatakan bahawa penambahbaikan dalam program NILAM perlu terus dilaksanakan. Usaha penambahbaikan juga boleh membantu meningkatkan pencapaian negara dalam ujian PISA (*Programme International Student Assessment*) memandangkan rekod PISA menunjukkan masalah membaca di Malaysia berada pada tahap yang membimbangkan (Auld et al., 2019).

Kesimpulannya, kajian pembangunan modul bacaan ekstensif ini sangat perlu untuk membantu murid sekolah rendah mendekati dan memahami pelbagai bahan bacaan selain daripada bahan buku bercetak iaitu buku fiksyen. Penguasaan dalam mengaplikasi pelbagai bahan daripada pelbagai sumber dapat membantu proses pembelajaran serta meningkatkan pengetahuan umum serta menjadikan murid celik dengan perkembangan semasa. Usaha ini juga merupakan sebahagian alternatif Program Galakan Membaca dalam usaha memupuk minat serta tabiat membaca dalam kalangan rakyat Malaysia.

Objektif Kajian

Tujuan kajian ini dijalankan adalah untuk mendapatkan maklumat berkaitan pemilihan bahan bacaan oleh murid, mendapatkan maklumat berkaitan kandungan yang sesuai dalam modul bacaan ekstensif serta menganalisis keperluan pembangunan modul bacaan ekstensif bagi murid sekolah rendah. Pengkaji perlu merancang secara sistematik pembangunan modul bacaan ekstensif dengan memberi penekanan terhadap kepelbagaian bahan bacaan. Objektif kajian tersebut dirangka memandangkan murid sekolah rendah lebih berminat untuk membaca bahan buku bercetak iaitu buku fiksyen sahaja. Bahan bacaan selain buku fiksyen tidak menjadi pilihan murid sedangkan program NILAM Ditambahbaik mensasarkan kualiti pembacaan

melalui pelbagai jenis bahan sama ada bahan bukan buku atau pun *e-books*. Bagi mencapai tujuan tersebut, penyelidik akan membuat analisa berkaitan bahan bacaan yang dipilih oleh murid serta menekankan kepentingan penggunaan pelbagai bahan bacaan semasa pelaksanaan program NILAM. Pengkaji juga akan mendapatkan maklumat tentang kandungan yang sesuai dalam modul bacaan ekstensif serta keperluan pembangunan modul tersebut. Dengan demikian, modul yang bersesuaian boleh dibangunkan untuk mempertingkatkan mutu pembacaan, menambah pengetahuan serta pemahaman murid terhadap bahan yang dibaca seterusnya berupaya menjawab persoalan kajian seperti berikut:

1. Apakah bahan bacaan yang menjadi pilihan murid sekolah rendah ketika melaksanakan aktiviti membaca secara ekstensif?
2. Apakah kandungan dan elemen yang sesuai dimasukkan dalam modul bacaan ekstensif yang akan dibangunkan?
3. Adakah terdapat keperluan untuk membina modul bacaan ekstensif dalam kalangan murid sekolah rendah?

Analisis Keperluan

Analisis keperluan merupakan fasa pertama dalam kajian Reka Bentuk dan Pembangunan (DDR) (Richey & Klein, 2010, 2014; Saedah Siraj et al., 2020). Penyelidik perlu memahami kaedah dan teknik ketika menjalankan kajian dalam fasa analisis keperluan dari segi kesesuaian (Saedah Siraj et al., 2020). Selain itu, fasa ini dapat membantu penyelidik mengenal pasti persoalan asas sebelum membangunkan sesuatu model (Nurulrabihah Mat Noh et al., 2020; Sukor Beram & Marinah Awang, 2020). Fasa analisis keperluan ini sangat penting bagi membantu pengkaji mengenalpasti persoalan dan keperluan untuk membangunkan model, modul atau instrumen (Mohd Ridhuan Mohd Jamil et al., 2017). Selain itu, analisis keperluan perlu dijalankan untuk memastikan modul yang dibangunkan mengekalkan pengetahuan konseptual dan procedural bagi memenuhi keperluan kajian (Leong et al., 2020).

Dalam pembangunan modul bacaan ekstensif, Model ADDIE digunakan sebagai model sandaran. Fasa yang terdapat dalam model ADDIE ialah analisis (*analyze*), reka bentuk (*design*), pembangunan (*develop*), implementasi (*implement*) dan fasa penilaian (*evaluate*). Penggunaan model ADDIE dalam kajian DDR merupakan proses yang sistematik untuk membentuk, membangun, melaksana dan menilai kajian yang dijalankan (Branch, 2009). Model ADDIE berfungsi untuk menganalisis keperluan, konteks, pengguna, kandungan dan penilaian kepenggunaan (DeWitt et al., 2013) serta bersifat sistematik kerana mempunyai elemen menghasilkan reka bentuk dan pengajaran yang lebih baik (Ummu Nasibah Nasohah et al., 2015).

Penyelidik telah menggunakan Model Perbezaan (*Discrepancy Model*) Mc Killip (1987) semasa melaksanakan fasa analisis keperluan untuk modul bacaan ekstensif. Model ini mempunyai tiga peringkat pelaksanaan iaitu penetapan matlamat, pengukuran prestasi dan

mengenal pasti perbezaan. Lima langkah dalam model Mc Killip (1987) adalah mengenal pasti pengguna dan kegunaan analisis keperluan, menetapkan sasaran dan persekitaran, mengenali keperluan dengan menjelaskan masalah dan penyelesaian, menilai kepentingan kajian serta hasil komunikasi. Pengkaji menggunakan langkah yang dalam Model Mc Killip (1987) untuk membina soalan temu bual separa struktur. Selain itu, analisis terhadap dokumen juga dijalankan dalam kajian ini bersesuaian dengan tujuan menilai persoalan dan keperluan pembangunan modul, model, modul atau instrumen (Mohd Ridhuan Mohd Jamil et al., 2017). Pemilihan model Mc Killip (1987) juga dilihat sesuai kerana merupakan kaedah yang paling berkesan dalam menentukan keputusan yang akan dibuat dalam bidang pendidikan dan sumber manusia (McKillip, 2020).

Fasa analisis keperluan dalam membangunkan modul bacaan ekstensif menggunakan dua kaedah iaitu analisis dokumen dan temu bual. Dokumen yang digunakan dalam fasa analisis keperluan kajian modul bacaan ekstensif ialah analisa terhadap buku rekod NILAM murid. Pengkaji menjalankan analisis ke atas 30 buah buku Rekod NILAM yang digunakan oleh murid sekolah rendah untuk merekod bacaan ketika melaksanakan Program NILAM di sekolah. Analisa secara deskriptif digunakan untuk mendapatkan nilai peratus pemilihan bacaan oleh murid. Melalui dapatan ini, penyelidik memperoleh maklumat tentang bahan bacaan yang menjadi pilihan utama murid sekolah rendah.

Kaedah kedua yang digunakan ialah temu bual. Melalui kaedah ini, pengkaji mengikut prosedur dalam *Discrepancy Model* untuk mendapatkan maklum balas yang sah melalui soalan yang ditanya. Temu bual yang dijalankan oleh pengkaji bersifat separa struktur menggunakan rakaman atas talian dan bertulis walaupun terdapat kaedah lain seperti direkodkan secara terus atau perbualan telefon, rakaman kaset, video atau media elektronik yang (Azizi Yahaya et al., 2018; McKillip, 2016; Piaw, 2012). Pemilihan kaedah temu bual separa struktur oleh pengkaji bertujuan untuk meneroka maklumat secara mendalam daripada informan semasa interaksi dua hala. Melalui proses ini, penyelidik berupaya mengawal sesi temu bual serta mengadakan perbincangan dan menggalakkan pengembangan idea (Cohen et al., 2017; Creswell, 2012) dalam sesi temu bual separa struktur. Dua kaedah yang digunakan ialah proses triangulasi sekaligus memenuhi keperluan pembangunan modul bacaan ekstensif dalam fasa pertama.

METODOLOGI

Reka Bentuk Kajian

Pembangunan modul bacaan ekstensif menggunakan pendekatan DDR. Pendekatan ini merupakan satu kaedah yang empirikal dalam membangunkan produk seperti model dan modul (Mohd Ridhuan Mohd Jamil & Nurul Rabihah Mat Noh, 2020; Richey & Klein, 2010, 2014; Saedah Siraj et al., 2020). Pemilihan DDR dalam pembangunan modul bacaan ekstensif adalah berdasarkan proses yang sistematik dan teratur (Richey & Klien 2010) kerana terdiri daripada fasa analisis keperluan, fasa reka bentuk dan pembangunan serta fasa penilaian. Pendekatan DDR merupakan kaedah penyelidikan yang mempunyai kesahan dan kebolehpercayaan

terhadap data dan maklumat dalam bidang teknologi pembelajaran dan pembangunan kurikulum (Saedah Siraj et al., 2013, 2020). Kajian menggunakan pendekatan DDR akan berjalan dengan lancar sekiranya mematuhi prosedur yang telah ditetapkan (Mohd Ridhuan & Nurulrabihah, 2020).

Sampel Kajian

Kaedah persampelan yang digunakan dalam kajian ini ialah persampelan bertujuan bagi mendapatkan maklumat dan pandangan pakar dari institusi yang berlainan tentang keperluan membangunkan modul bacaan ekstensif bagi murid sekolah rendah. Sejumlah tujuh orang pakar yang terlibat dalam sesi temu bual fasa analisis keperluan dan jumlah ini memiliki kebolehpercayaan yang tinggi (Spencer & Spencer, 1993). Pemilihan pakar bagi fasa analisis keperluan adalah berdasarkan pengalaman lebih lima tahun dalam bidang. Mereka terdiri daripada penolong pengarah Bahagian Sumber Teknologi dan Pendidikan, Guru Perpustakaan dan Media (GPM), GPM Cemerlang, Ikon GPM, serta guru Bahasa Melayu sekolah rendah. Kesemua pakar yang dipilih terlibat secara langsung dalam pelaksanaan program membaca. Ciri ini bersesuaian dengan pandangan Akbari dan Yazdanmehr (2014) serta Berliner (2004) yang mengklasifikasikan individu berpengalaman selama lima tahun atau lebih dalam bidang yang dikaji diiktiraf sebagai pakar.

Prosedur Kajian

Proses temu bual yang dijalankan mengikut protokol temu bual iaitu pembangunan soalan berdasarkan tema yang diperolehi daripada sorotan literatur. Selain itu, soalan yang dibina telah disahkan oleh pakar kandungan yang terdiri daripada GPM Cemerlang dan Ikon GPM, Penolong Pengarah Bahagian Sumber dan Teknologi Pendidikan Negeri Terengganu yang merupakan Pegawai Meja Nilam serta pensyarah bahasa di Institut Pendidikan Guru Kampus Bahasa Melayu. Kesahan bahasa pula telah dijalankan oleh pensyarah bahasa Melayu dari Universiti Pendidikan Sultan Idris. Instrumen yang telah disahkan ditadbir kepada tujuh orang pakar tersebut secara atas talian dan telah direkod dengan persetujuan pakar yang terlibat memandangkan kesesuaian semasa berlaku pandemik Covid19. Terdapat tiga instrumen yang dijawab secara bertulis dan dihantar melalui emel.

Analisis Data

Analisis data dalam kajian ini menggunakan dua kaedah iaitu kualitatif dan analisis deskriptif. Data temu bual dianalisis secara kualitatif iaitu menggunakan kaedah tematik. Semua transkripsi temu bual ditranskrip dan disahkan oleh informan sebelum dianalisis (Cohen et al., 2017) dianalisis berpandukan tema yang dibina menggunakan Atlas-ti 9. Bagi tujuan triangulasi, pengkaji menggunakan kaedah analisis dokumen iaitu menggunakan 30 buah buku rekod NILAM murid bagi mendapatkan maklumat berkaitan bahan bacaan yang digunakan oleh murid ketika melaksanakan program NILAM. Proses analisis terhadap buku rekod NILAM menggunakan kaedah kuantitatif iaitu secara deskriptif. Pengkaji memfokuskan nilai

peratus bagi pemilihan bahan bacaan oleh murid dalam empat kategori iaitu buku fiksyen, buku bukan fiksyen, bukan buku dan bahan digital.

DAPATAN ANALISIS DOKUMEN

Jenis dan Bahan Bacaan Pilihan Murid

Jadual 1 menunjukkan pemilihan bahan oleh murid semasa melaksanakan aktiviti bacaan. Bahan bacaan tersebut dikategorikan sebagai buku fiksyen, buku bukan fiksyen, bahan bukan buku serta bahan digital. Pemilihan bahan tersebut telah direkodkan oleh murid dalam buku rekod NILAM.

Jadual 1

Jenis dan Peratus Bahan Bacaan Pilihan Murid

Kategori Bahan	Jumlah	%
Buku Fiksyen	295	98
Buku Bukan Fiksyen	5	2
Bahan Bukan Buku	0	0
Bahan Digital	0	0
Jumlah	300	100

Berdasarkan jadual tersebut, sebanyak 300 buah bahan bacaan dianalisa daripada buku catatan yang diperolehi daripada 30 orang murid. Hasil dapatan menunjukkan bahawa 98% jumlah buku yang menjadi pilihan murid-murid sebagai bahan bacaan adalah terdiri daripada buku fiksyen. Hanya 2% sahaja bahan terdiri daripada buku bukan fiksyen iaitu lima buah buku berkaitan Sains. Bahan bukan buku dan bahan digital langsung tidak dijadikan pilihan sebagai bahan bacaan oleh murid. Hal ini adalah kerana murid-murid masih kurang pendedahan terhadap bahan bacaan selain bahan buku. Mereka tidak mempunyai maklumat tentang bahan bacaan selain buku fiksyen dan buku bukan fiksyen. Dapatan ini secara tidak langsung menyokong pembangunan modul bacaan ekstensif yang menggalakkan murid membaca bahan selain buku fiksyen.

Dapatan Kaedah Temu Bual

Analisis terhadap temu bual yang dijalankan menggunakan perisian Atlas-ti 9 mendapati semua informan yang terlibat dalam fasa analisis keperluan bersepakat bahawa terdapat keperluan untuk membangunkan modul bacaan ekstensif bagi murid sekolah rendah. Maklumat mengenai hasil dapatan temu bual adalah seperti berikut:

Demografi Informan Kajian

Tujuh orang informan yang terlibat dalam fasa analisis keperluan merupakan pakar yang terlibat secara langsung dengan program NILAM. Demografi informan tersebut dapat dilihat seperti Jadual 2.

Jadual 2

Demografi Informan

Aspek	Kategori	Bilangan
Pengalaman dalam bidang Pendidikan	20-25 tahun	3
	26-30 tahun	3
	>30 tahun	1
Bidang Kepakaran	Penolong Pengarah Bahagian Sumber dan Teknologi Pendidikan, Kementerian Pendidikan Malaysia	1
	Guru Perpustakaan dan Media (GPM) Cemerlang	1
	Ikon Guru Perpustakaan dan Media (Ikon GPM)	1
	Guru Perpustakaan dan Media (GPM)	2
	Guru Bahasa Melayu	2
Tempat bertugas	Kelantan	1
	Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	1
	Pahang	2
	Selangor	1
	Johor	1
	Perak	1

Merujuk kepada maklumat dalam jadual demografi di atas, tujuh orang informan mempunyai pengalaman mengajar lebih daripada 20 tahun dalam bidang bacaan. Tiga orang informan berkhidmat antara 20 hingga 25 tahun, tiga orang informan berkhidmat antara 26-30 tahun dan seorang informan berkhidmat lebih daripada 30 tahun. Informan yang dipilih mempunyai kepakaran yang berbeza namun masih terikat dengan persamaan iaitu terlibat dalam program bacaan ekstensif melalui Program Galakan Membaca di sekolah. Mereka terdiri daripada penolong pengarah Bahagian Sumber Teknologi dan Pendidikan, Kementerian Pendidikan Malaysia, GPM Cemerlang, Ikon GPM, GPM serta guru mata pelajaran Bahasa Melayu yang melaksanakan program NILAM di sekolah. Dua daripada tujuh informan merupakan GPM yang telah dilantik semenjak berkhidmat dalam bidang pendidikan iaitu selama 29 dan 31 tahun. Informan yang dilantik juga dari negeri yang berbeza iaitu seorang dari Kelantan, Kuala Lumpur, Johor, Selangor dan Perak sementara dua orang informan dari negeri Pahang.

Keperluan dan Kepentingan Membangunkan Modul Bacaan Ekstensif

Berdasarkan dapatan peringkat analisis keperluan, penyelidik telah berjaya mendapatkan kesepakatan pakar dalam membangunkan modul bacaan ekstensif. Semua pakar yang ditemu bual dalam fasa ini memberikan justifikasi tentang keperluan dan kepentingan modul bacaan ekstensif terhadap murid sekolah rendah. Berikut merupakan pandangan informan yang ditemu bual mengenai keperluan pembangunan modul bacaan ekstensif.

1:46 339 dalam Pakar 1

... *“Modul ini dijadikan sebagai panduan serta rujukan bagi kamilah agar dapat mempelbagaikan aaa akses bahan bacaan murid. Bukan hanya sekadar bergantung kepada bahan bercetak sahaja.”...*

Pandangan Informan 1 disokong oleh Informan 2 berdasarkan pengalaman beliau mengendalikan program bacaan ekstensif di sekolah.

2:61 550 dalam Pakar 2

... *“Saya rasa memang sesuailah... modul ni. Pertamanya kita lihat sekarang ni mungkin bahan bacaan untuk kanak-kanak sekolah ni mungkin masih berkurangan”...*

Informan 3 pula melontarkan pendapat dari sudut pandangan beliau sebagai pelaksana dasar di peringkat akar umbi untuk memastikan kejayaan Program Galakan Membaca serta program NILAM yang dijalankan di sekolah-sekolah seluruh Malaysia. Pendapat yang dinyatakan oleh beliau adalah seperti berikut:

3:28 136 dalam Pakar 3

... *“Memang amat perlu. Sebab orang kata kan orang kata melentur buluh biarlah daripada rebungkan. Program bacaan intensif di peringkat sekolah rendah ni sangat penting terutama tahap tahap satu la”...*

Seterusnya, Informan 4 menyokong pandangan Informan 1, 2 dan 3 berkaitan keperluan membangunkan modul kerana beliau memahami keperluan modul bacaan ekstensif dalam pelaksanaan program membaca sama ada untuk murid atau pun guru. Beliau juga menegaskan bahawa modul untuk pelaksanaan program bacaan ekstensif masih belum dibangunkan. Pandangan Informan 4 adalah seperti berikut:

4:25 243 dalam Pakar 4

... *“Memang perlu bagi saya. Memang perlu”...*

4:26 243 dalam Pakar 4

... *“Kalau tengok modul ekstensif, saya rasa belum lagi ada...”*

4:27 278 dalam Pakar 4

... *“Jadi, saya rasa memang perlulah kalau kita bangunkan satu modul untuk ekstensif. Bagaimana kita nak manage. Bagaimana kita nak ajar murid kita. Cikgu kita kenal betul-betul kenal bahan bacaan...”*

Akhir sekali, Informan 5, 6 dan 7 juga menyokong pandangan yang diutarakan oleh informan 1, 2, 3 dan 4 tentang keperluan modul bacaan ekstensif dalam pelaksanaan Program

NILAM di sekolah rendah. Berikut merupakan pandangan yang dinyatakan oleh pakar berkenaan.

5:14 84 dalam Pakar 5

... “Pada pendapat saya, sudah semestinya modul bacaan ekstensif ini dibangunkan untuk murid sekolah rendah kerana mereka masih memerlukan bimbingan dan panduan dalam proses pembelajaran mereka. Dengan adanya modul sebegini, murid dan para guru lebih memahami dengan jelas bahan selain buku yang boleh didapati dan diakses sebagai wadah pembacaan NILAM”...

6:15 57 dalam Pakar 6

... “Dengan adanya Modul Bacaan ini diharap memudahkan GPM untuk mencari data keberkesanan program NILAM”...

7:12 97 dalam Pakar 7

... “perkara ini sangat perlu”...

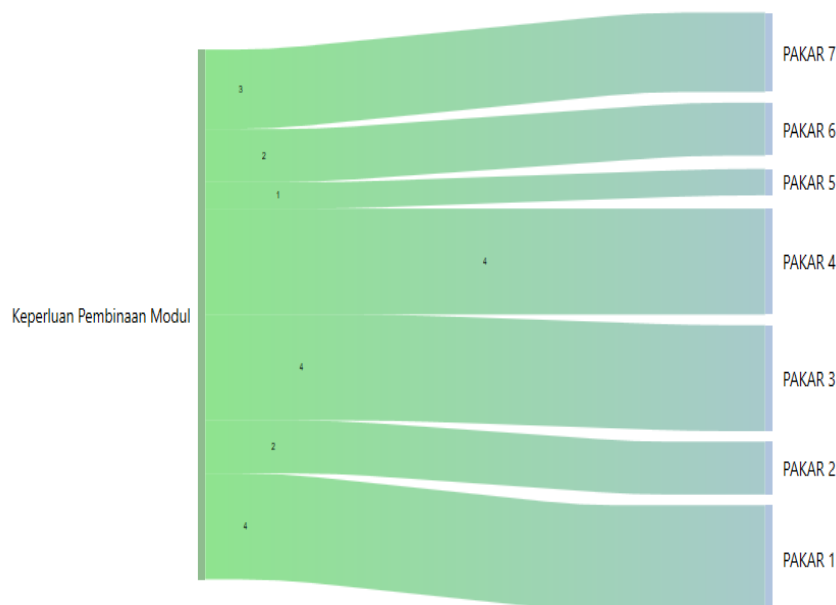
7:31 101 dalam Pakar 7

“... namun bila murid mula menggunakan Modul bacaan ekstensif yang dibangunkan ini, sedikit sebanyak dapat menarik minatnya untuk membaca. Selain itu, pembangunan Modul bacaan ekstensif ini juga diharapkan dapat disebar luas serta diguna pakai oleh orang lain”...

7:32 104 dalam Pakar 7

... “Ia bukan sahaja menarik minat anak murid untuk membaca bahkan ia boleh menjadi sebagai motivasi kearah memupuk budaya membaca dalam kalangan murid-murid bahkan tidak mustahil ibu bapa juga”...

Dapatan berkaitan kesepakatan pakar terhadap keperluan pembinaan modul bacaan ekstensif yang dianalisa menggunakan Atlas-ti 9 dan ditunjukkan menggunakan Sankey Diagram seperti berikut:

Rajah 1. Maklumat Kesepakatan Pakar Terhadap Pembangunan Modul Bacaan Ekstensif Menggunakan Sankey Diagram

Selain memperoleh kesepakatan terhadap keperluan pembinaan modul bacaan ekstensif, informan yang terlibat juga mengutarakan idea dan pandangan yang bernas untuk membantu penyelidik membangunkan modul bacaan ekstensif. Antara cadangan yang paling popular ialah penggunaan elemen teknologi. Berikut merupakan pandangan yang diusulkan oleh informan dalam konteks teknologi dan multimedia dalam pembinaan modul bacaan ekstensif.

1:65 351 dalam Pakar 1

... “Pada pendapat sayalah, saya sangat mengalu-alukan sekiranya modul bacaan ekstensif ok... modul bacaan ekstensif ini dibangunkan kerana bagi saya ini merupakan jawapan kepada permasalahan murid yang terlalu bergantung kalau kita tengok memang terlalu bergantung kepada bahan bercetak semata-mata. Ok. Kita kena melangkah, melangkah ke hadapan. Kita tak boleh berada di takuk yang lama menyebabkan bila murid terlalu bergantung kepada bahan bercetak semata-mata menyebabkan murid-murid ini banyak ketinggalan dari segi penggunaan teknologi. Penggunaan teknologi yang tidak dimanfaatkan sepenuhnya.”...

1:66 363 dalam Pakar 1

... “Celik IT dan menanam minat mereka untuk membaca kerana kita dapat mempelbagaikan medium pembacaan.”...

1:67 243 dalam Pakar 1

... “Saya rasa aaa kita kena buat aaa pembaharuan. Mungkin kita akan dedahkan murid dari segi dalam bentuk aaa audio visual. Kita pancarkan dekat dewan ke ke apa kan. Aaa cerita-cerita fiksiyen.”...

Kenyataan Informan 1 disokong oleh Informan 2, 4 dan 7 seperti berikut:

2:66 552 dalam Pakar 2

... “aaa buku tadi juga dikeluarkan dalam bentuk fizikal dan juga digitallah. Sekarang ni dah memang zaman era tu kan. Budak2 sekarang dah dipanggil era generasi y ke z ke.”...

2:67 558 – 560 dalam Pakar 2

... “Kebanyakan murid kita dah ada hand phone sendiri. Di situ semua mereka boleh dapat. Dalam hand phone tu ada internet. Semua informasi, semua maklumat digital ada dalam tangan mereka kan. Jadi, selain buku tadi diterbitkan dalam bentuk fizikal, ia juga dikeluarkan dalam bentuk digitallah.”...

4:33 201 dalam Pakar 4

... “Apa yang kita buat takwim pusat sumber NILAM. 50% daripada perancangan awak mesti program di atas talian.”...

7:34 100 dalam Pakar 7

... “Sekiranya pembangunan Modul bacaan ekstensif yang dipilih menggunakan Teknologi ICT, diharapkan dapat melahirkan murid yang berketrampilan berbahasa khususnya pengucapan umum.”

Berdasarkan pandangan dan cadangan yang dikemukakan, maka pengkaji akan memberi perhatian kepada elemen teknologi dan multimedia sesuai dengan keperluan semasa.

KESIMPULAN DAN IMPLIKASI KAJIAN

Secara keseluruhan, dapatan hasil temu bual dan analisis terhadap buku rekod NILAM menunjukkan keperluan pembangunan modul bacaan ekstensif. Pakar yang terlibat dalam sesi temu bual telah memberikan justifikasi yang jelas tentang keperluan pembinaan modul bacaan ini. Dapatan deskriptif menunjukkan bahawa murid lebih berminat untuk membaca bahan bacaan fizikal jenis fiksiyen berbanding bahan bacaan bukan buku serta bahan digital. Dapatan ini menunjukkan bahawa murid perlu dibimbing untuk memilih dan mempelbagai bahan bacaan daripada pelbagai sumber agar mereka boleh membaca dalam bahasa baharu dengan kuantiti yang banyak dan memilih bahan bacaan sendiri tanpa penglibatan guru (Bamford & Day, 2004). Bimbingan dan dorongan guru dapat membantu murid memilih bahan bacaan yang berkualiti seterusnya memberi faedah dalam proses pembelajaran mereka seharian.

Selain itu, hasil dapatan menunjukkan bahawa terdapat keperluan untuk mengetengahkan penggunaan elemen teknologi dan multimedia dalam pembinaan modul

bacaan ekstensif. Perkembangan teknologi dalam bidang bacaan bergerak seiring dengan perkembangan pembelajaran era Revolusi Industri dan berupaya mengubah gaya hidup masyarakat di peringkat global (Mirza et al, 2021). Pembacaan menggunakan elemen teknologi sangat sesuai diaplikasi memandangkan anak-anak pada hari ini membesar dengan penggunaan komputer dan telefon pintar (Loh et al., 2019). Keadaan ini menyebabkan perlunya bimbingan daripada guru dan ibu bapa agar murid menggunakan teknologi dengan cara yang betul bagi memperoleh faedah yang maksima. Peranan ibu bapa terutama pada waktu cuti sekolah dapat membantu memupuk minat membaca (Ng Jueh Hiang, 2007). Usaha ini sudah pasti memberikan impak yang besar terhadap perkembangan aktiviti membaca dalam kalangan murid seterusnya berupaya memupuk minat dan tabiat membaca.

RUJUKAN

- Adenan Ayob. (2017). Interaktif Berasaskan Laman Web Terhadap Kefahaman Membaca Kanak-kanak. *Jurnal Pendidikan Awal Kanak-Kanak*, 2017, 1–17.
- Ajmain @ Jima'ain, M. T., Hehsan, A., & Mohamad, A. M. (2019). Learning and Facilitation (PdPc) Islamic Education in Industrial Revolution 4.0. *Journal of Research in Psychology*, 1(3), 13–17. <https://doi.org/10.31580/jrp.v1i3.975>
- Akbari, R., & Yazdanmehr, E. (2014). A Critical Analysis of the Selection Criteria of Expert Teachers in ELT. *Theory and Practice in Language Studies*, 4(8), 1653–1658. <https://doi.org/10.4304/tpls.4.8.1653-1658>
- Al-Muslim Mustapa. (2018). The Prospects of Narrow Reading in Arabic Language for Religious Students (Islamic Studies). *Islāmiyyāt*, 40(1), 81–87.
- Anis Farhana Mohd Kassim. (2019). Motivasi Membaca, Persekitaran Membaca di Rumah dan Sikap Membaca dalam kalangan Pelajar di Universiti Putra Malaysia. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 4(6), 92–100.
- Auld, E., Rapple, J., & Morris, P. (2019). PISA for Development: how the OECD and World Bank shaped education governance post-2015. *Comparative Education*, 55(2), 197–219. <https://doi.org/10.1080/03050068.2018.1538635>
- Azizi Yahaya, Peter Voo, Ismail Maakip, & Mohd Dahlan A. Malek. (2018). *Kaedah Penyelidikan dalam Pendidikan*. Universiti Pendidikan Sultan Idris.
- Bamford, J., & Day, R. R. (2004). *Extensive Reading Activities for Teaching Language*. Cambridge University Press.
- Berliner, D. C. (2004). Expert Teachers : Their Characteristics ,. *De La Teoria... a L'Aula*, 13–28.
- Branch, R. M. (2009). *Instruksional Design: The ADDIE Approach*. Springer.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2017). Research Methods in Education. In *Research Methods in Education*. Routledge Taylor & Francis Group. <https://doi.org/10.4324/9781315456539>
- Collett, P. (2018). A Comparison of Two Online Systems for Extensive Reading. *Journal of Extensive Reading*, 6(3).
- Creswell, J. W. (2012). *Educational Research: Planning, Conducting and Evaluating Quantitative and Qualitative Research* (Pearson (Ed.); Fourth).
- DeWitt, D., Alias, N., Siraj, S., Yaakub, M. Y., Ayob, J., & Ishak, R. (2013). The Potential of

- Youtube for Teaching and Learning in the Performing Arts. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 103, 1118–1126. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.10.439>
- Firima Zona Tanjung, Ridwan, R., & Gultom, U. (2017). Reading Habits in Digital Era: a Research on the Students in Borneo University. *LLT Journal: A Journal on Language and Language Teaching*, 20(2), 147–157. <https://doi.org/10.24071/llt.2017.200209>
- Hortiales, E. S., Ramos Nieto, A., Elena, M., & Hurtado, Z. (2017). Educational Innovation: Reading Meaning and Sense. *Universal Journal of Educational Research*, 5(10), 1772–1776. <https://doi.org/10.13189/ujer.2017.051015>
- Huebler, F., & Lu, W. (2013). *Adult and Youth Literacy: National, regional and global trends, 1985-2015*. (Issue June 2013). UNESCO Institute for Statistics. <https://doi.org/10.15220/978-92-9189-133-7-en>
- Kementerian Pendidikan Malaysia. (2019). *Dekad Membaca Kebangsaan Peringkat Sekolah 2019* (p. 15). Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. (2015). *Sustainable Development Goals (SDG) & Smart City* (p. 25). Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.
- Krahnke, K. J., & Krashen, S. D. (2009). Principles and Practice in Second Language Acquisition. In *TESOL Quarterly*. JSTOR. <https://doi.org/10.2307/3586656>
- Krashen, S. (2016). The Purpose of Education, Free Voluntary Reading, and Dealing with the Impact of Poverty. *School Libraries Worldwide*, 22(1), 1.
- Krashen, S. D. (2009). Principles and Practice in Second Language Acquisition. In *TESOL Quarterly* (Julai 2009). <https://doi.org/10.2307/3586656>
- Leong, T. G., Lailatul, R., Raja, Z., Shah, M., & Idrus, M. (2020). Analisis Keperluan bagi Pembangunan Modul Matematik Tingkatan 1 untuk Pengekalan Pengetahuan Konseptual dan Prosedural. *Journal of Science and Mathematics Letters*, 8(2), 86–99. <https://doi.org/https://doi.org/10.37134/jsml.vol8.2.11.2020>
- McKillip, J. (2016). Evaluating Needs: Models and Examples. *Need Analysis*, 19–31. <https://doi.org/10.4135/9781412985260.n2>
- McKillip, J. (2020). Resource Inventory. In *Need Analysis* (pp. 32–42). SAGE Publication, Inc. All Rights Reserved. <https://doi.org/10.4135/9781412985260.n3>
- Mikeladze, T. (2014). *Extensive Reading* (Prof. Dr. Natela Dogonadze (Ed.); Vol. 1968, Issue August 2014). Tbilisi.
- Mohd Ridhuan Mohd Jamil, & Nurul Rabihah Mat Noh. (2020). *Kepelbagaian Metodologi dalam Penyelidikan Reka Bentuk dan Pembangunan*. Qaisar Prestige Resources.
- Mohd Ridhuan Mohd Jamil, Saedah Siraj, Zaharah Hussin, Nurulrabihah Mat Noh, & Ahmad Arifin Sapar. (2017). *Pengenalan Asas Kaedah Fuzzy Delphi dalam Penyelidikan Reka Bentuk dan Pembangunan*. Minda Intelek Agency.
- Ng Jueh Hiang. (2007). Extending the NILAM Programme with the Home Connection. *Seminar Penyelidikan Pendidikan Institut Perguruan Batu Lintang*, 1–6.
- Noraïen Mansor. (2017). Exploring Perceptions on ESL Student’s Reading Habits. *Journal of Business and Social Development*, 5(2), 19–24.
- Nurulrabihah Mat Noh, Siti Hajar Halili, & Saedah Siraj. (2020). Analisis faktor kekangan pembelajaran berasaskan reka bentuk dalam kalangan guru berdasarkan Fuzzy Delphi Method. *Jurnal Kurikulum & Pengajaran Asia Pasifik*, 8(1), 33–42.

- Perpustakaan Negara Malaysia. (2013). *Dasar Galakan Membaca Perpustakaan Negara Malaysia* (p. 12).
- Perpustakaan Negara Malaysia. (2014). *Kajian Interim Tabiat Membaca Rakyat Malaysia 2014*.
- Piaw, C. Y. (2012). *Mastering Research Methods*. Mc Graw Hill Education.
- Richey, R. C., & Klein, J. D. (2010). *Design and Development Research*. Routledge Taylor & Francis Group.
- Richey, R. C., & Klein, J. D. (2014). Design and Development Research: Fourth edition. In *Handbook of Research on Educational Communications and Technology: Fourth Edition*. <https://doi.org/10.1007/978-1-4614-3185-5>
- Saedah Siraj, Muhammad Ridhuan Tony Lim Abdullah, & Rozaini Muhamad Rozkee. (2020). *Pendekatan Penyelidikan Reka Bentuk dan Pembangunan: Aplikasi kepada Penyelidikan Pendidikan*. Universiti Pendidikan Sultan Idris.
- Saedah Siraj, Norlidah Alias, Dorothy DeWitt, & Zaharah Hussin. (2013). *Design and Development Research*. Pearson Malaysia Sdn Bhd.
- Spencer, L. M., & Spencer, S. M. (1993). *Competence at Work: Models for Superior Performance*. Wiley.
- Sukor Beram, & Marinah Awang. (2020). Pembangunan Model Kompetensi IPDA 2020. *Jurnal IPDA*, 27. <https://www.researchgate.net/publication/350007860>
- Tuma, J. M., & Pratt, J. M. (1982). Clinical Child Psychology Practice and Training: A survey. *Journal of Clinical Child Psychology*, 11(1), 27–34.
- Ummu Nasibah Nasohah, Muhammad Izuan Abd Ghani, & Nazhipah mat shaid@md shaid. (2015). Model Addie Dalam Proses Reka Bentuk Modul Pengajaran: Bahasa Arab Tujuan Khas Di Universiti. *Proceedings of the International Seminar on Language Teaching ISeLT, February*.
- UNESCO. (2017). *Reading the past, writing the future: Fifty years of promoting literacy*. UNESCO.
- UNESCO. (2019). *International Literacy Day 2019: Revisiting Literacy and multilingualism*.
- Wan Ah, W. Z., Hashim, F., Sheikh Ahmad, I., Mohd. Meerah, T. S., Mustapha, S. Z., Mokhtar, F., & Hashim, M. S. (2005). Kesan Program Nilam Terhadap Tabiat Membaca. *Jurnal Pendidikan*, 39–55.
- Wan Zah Wan Ali, Fatimah Hashim, Ismail Sheikh Ahmad, Tamby Subhan Mohd Meerah, Siti Zaliha Mustapha, Fattawi Mokhtar, & Mohd Sohaimi Hashim. (2005). Kesan Program NILAM Terhadap Tabiat Membaca Menurut Pandangan Murid dan Guru. *Jurnal Pendidikan*, 39–55.